

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Za nedeljivo Jugoslavijo

Velik govor ministra Ivana Pucelja na Grosupljem — Pomen lastne države — Skrivnostna šepetanja in namigavanja — Največji zločin nad svojim domom! — Brezvestni hujskači

V nedeljo 29. januarja se je vršil na Grosupljem velik shod pristašev vsedržavne stranke JRKD, na katerem je poročal o vseh aktualnih političnih in gospodarskih vprašanjih minister Ivan Pucelj. Udeležba je bila ogromna, kar je dokaz, da zanimanje za javne zadeve med podeželskim ljudstvom kljub težki gospodarski krizi še ni izumrlo. Zborovanja se je udeležilo nad 500 mož iz cele grosupeljske okolice.

Zborovalce je pozdravil g. Ivan Rus, ki je dal takoj po pozdravu besedo domačemu poslancu g. Komanu.

Poslanec g. Koman

je v obširnem govoru pojasnil delo Narodnega predstavništva in prizadevanje vlade za omiljenje gospodarske in socialne krize. Narodne skupščine, senata in vlade ne vodijo morda enostranski strankarski cilji, marveč globoko spoznanje, da je vselej in povsod treba iskati skladnosti interesov vseh stanov. Govornik je nato navedel številne ukrepe, ki služijo temu cilju in s posebnim poudarkom podčrtal, da je bil znižan državni proračun od leta 1930. dalje za skoro 4 milijarde. V vsem državnem gospodarstvu je uvedena najstrožja štednja. Naglasil je važnost proračunskega ravnotežja in ohranitve stabilnosti dinarja ter poudaril, da bosta vlada in Narodno predstavništvo tudi v bodoče strogo vztrajala na tem načelu. V svojih nadaljnjih izvajanjih se je dotaknil vseh važnih problemov, zlasti zakona o zaščiti kmetov, novega občinskega zakona, zakona o volitvah nar. poslancev in zakona o upravni decentralizaciji. Zaključil je svoj govor s konstatacijo, da še nobena narodna skupščina in nobena vlada ni storila za ljudstvo toliko, kakor sedanja in da je zato smešno napadati vlado in narodno skupščino zaradi krize, ki ni prizadela samo nas, ampak ves svet.

Zborovalci so sprejeli njegova izvajanja z vidnim odobravanjem.

Govor preč. g. župnika Barleta.

Za poslancem Komanom je povzel besedo preč. g. župnik Barle, ki je v ljubezni do domovine in naroda prežetem govoru pozival k slogi in ljubezni. Primerjal je državo ladjico, ki plove po vihnem in razburkanem morju, ki pa ima v viteškem in modrem kralju svojega dobrega krmarja. Opozarjal je na težkoče in krvave boje po svetu, po drugih velikih državah in na primerih iz vsakdanjega življenja opozarjal na posledice, ki jih rodita mržnja in razdor. V bratski slogi bomo premagali vse težave in Bog nam bo dal svojo pomoč in svoj blagoslov,

da dar, ki smo ga prejeli od Boga, očuvamo in napravimo našo lepo Jugoslavijo močno in srečno na znotraj, silno in častno na zunaj.

Vihar navdušenja, ki so ga izzvale lepe besede narodnega svečenika, se kar ni hotel poleči in vedno znova so se ponavljale ovacije kralju, Jugoslaviji in g. župniku.

Govor ministra Pucelja.

Predsednik zborovanja je nato dal besedo g. ministru Pucelju, ki je rekel med drugim:

Lastna država je na tem svetu za posameznika kakor za ves narod največja vrednota. Tisti, ki smo starejši in smo živeli pod nekdanjo Avstrijo, in tisti, ki so še danes pod Avstrijo, pa pod Madžarsko in pod Italijo, vam lahko iz lastne izkušnje povedo, da se niti narod, niti posameznik ne more razvijati, ako je pod oblastjo tujega naroda. Mariborski škof doktor Andrej Karlin je moral bežati iz Trsta in ljubljanskega škofa dr. Rožmana so Nemci nagnali iz Celovca. V naši svobodni, lastni državi pa imamo popolno politično, kulturno, socialno in gospodarsko svobodo, imamo tudi pravico, da si ustvarimo državo tako, kakor jo sami hočemo.

Kako velika dobrina je lastna država, bo vedel najbolje oceniti oni kmečki gospodar, ki se že 40 ali več let bori na svoji domačiji, dostikrat lačen in prenogokrat zastoj, da ohrani zemljo svojemu rodu, grunt svojim potomcem, svoji lastni krvi, svojim otrokom. Tak človek, ki je tako navezan na svojo zemljo, tak človek zna pravilno ceniti, kaj sta narodna svoboda in lastna država.

Proti hujskačem.

Dočim pa si mi z vsemi silami prizadevamo, da ohranimo to največjo dobrino svojemu narodu, da konsolidiramo našo lastno državo, prihajajo ljudje, ki zapeljujejo nepoučeno ljudstvo. Pri tem zlorabljajo sedanjo gospodarsko krizo, ki ni samo pri nas, marveč po vsem svetu. Poleg tega si na vse načine prizadevajo, da bi vsakega javnega delavca, ki ne trobi v njihov rog, prikazali kot lumpa; pišejo listke in jih skrivaj širijo med neuko ljudstvo, prišepetavajo se najgorostasnejše stvari, samo da bi omajali vero v lastno državo in izpodkopali zaupanje in ugled vlade. Mnogi ljudje pačraje verujejo tistim, ki skrivaj prišepetavajo, nego tistim, ki javno povedo, kar mislijo.

Imamo nasprotnike, ki jih vsi dobro poznate, ki niso mogli dočakati, da bi oni zopet pri-

šli na vrsto, čeprav so odšli iz vlade sami, prostovoljno, misleč da bodo nekaj boljšega napravili. Ti naši nasprotniki so sedaj pokazali svojo pravo naravo. O priliki volitev še niso nič rekli, da so proti državi, nobene izjave ni bilo, ki bi bila direktna protidržavna. Propagirali so le volilno abstinenco in napovedovali skorajšnji konec režima, ki so ga še malo poprej sami podpirali in bili njegov glavni stebler. Sedaj pa so jim računi očitno kazali drugače ter so se izjavili čisto jasno proti državi, kakršno imamo;

Največji zločin nad svojim domom!

To jasno dokazujejo tako zvane »punktacije« dr. Korošca. Oni v teh punktacijah izjavljajo, naj bi šli zopet nazaj na leto 1918, da bi se začeli na novo sporazumevati glede skupne države. Ne povedo pa, kaj bi bilo, če se ne bi sporazumeli. Toda drugi, ki so bolj glasni, so tudi to povedali. Ta korak jasno dokazuje, kako daleč so nekateri pripravljeni iti. To je največji zločin nad svojim domom in lastno državo.

Sedaj sicer skušajo dati svojim punktacijam drugo tolmačenje, ker so se ustrašili splošnega narodnega ogorčenja. Sedaj pravijo, da si zamisljajo novo ureditev samo v okviru države. Toda, ko sem prišel za božične praznike domov v Slovenijo, so mi prijatelji povedali, da raznašajo pristaši bivše SLS najrazličnejše vesti. Tako so med drugim pripovedovali, da je bil dr. Korošec v Rimu. Tam se je sporazumel z Mussolinijem, da bi Mussolini dal primorskim Slovencom avtonomijo in popolno samostojnost, potem pa jo bomo tudi mi dobili. Tega seveda niso pripovedovali onim, ki so izobraženi v politiki, nego so vrgli take vesti v kmečke domove, da bi tako kar najbolj zbegali ljudstvo in ga nahujskali proti Jugoslaviji.

Gospod minister je navedel nato nekaj dogodkov, ki so najbolj žalostna priča, kake sado-ve rodi strupeno hujskanje iz vrst pristašev bivše SLS. Vsi ti dogodki pomenjajo veleizdajska dejanja. Naj se jih punktati še tako otepajo, jasno je, da so vzklikli iz semena, ki so ga oni zasejali, čeprav takega sadu morda res niso hoteli.

Nato je g. minister nadaljeval:

Trdno pa verujem v dobri genij našega naroda, in sem prepričan, da v vsej Sloveniji ni sto ljudi, ki bi hoteli spraviti v nevarnost našo državo in posebej še vse Slovence. Ali mislite, da se limajo države s kako sladko vodico? Države so zlimane s krvjo, se ustvarjajo preko mr-

liče in predno se država ubije, se brani. In tudi naša država se bo branila in se bo obranila. O tem ste lahko vsi prepričani! Tisti, ki širijo tako propagando in trde, da bo prišlo do revolucije, pa ne gredo sami na plan, temveč bi radi neuko ljudstvo pognali v borbo, sami pa se skrivajo. Smatram za svojo dolžnost, da vas posvarim in da vam povem, kakšna je ta stvar v resnici. Kdor pa si hoče navzlic temu škodovati, naj si pripiše posledice sam. Večina našega naroda pa je trdno odločena braniti svojo državo in s tem svojo svobodo do zadnjega vzdihla! (Viharno pritrjevanje.)

Agrarna reforma.

A še eno znamenje je na nebu! V svoji lastni državi smo dobili leta 1920 dve stvari, katerih sem bil najbolj vesel in na katere sem tudi danes ponosen. Od vasi do vasi sem takrat romal in tolmačil našim ljudem, kake dobrine nam je prinesla lastna narodna država, a med temi dve največji svetlini: **agrarno reformo in slovensko univerzo**. Tako smo dobili šole v svoji lastni državi, za kar smo se poprej tisočletje zamažali pod tujim gospodarstvom. Bila je sramota, kako so nemški graščaki tiščali slovenskega kmeta in živeli od njegovih žuljev. Če bi bilo to trajalo še nekaj časa ali če bi se bila svetovna vojna končala drugače, kakor se je, bi

morda prihajali sedaj semkaj med vas poslanci in ministri, ki bi vam govorili v tujem jeziku. Agrarna reforma je vrnila slovensko zemljo slovenskemu človeku.

Za složno delo.

Ob koncu svojega govora je minister g. Pučelj podčrtal še enkrat potrebo složnega in treznega dela ter pozval na sodelovanje vse one, ki pošteno mislijo. Kdor podpira nasprotnike države, škoduje sebi, narodu in državi.

Zborovalci so z dolgotrajnim aplavzom in viharimi ovacijami kralju in Jugoslaviji dali duška svojemu pritrjevanju govornikovim besedam in z ogorčenimi klici obsojali protidržavno rovarjenje zahtevajoč, da se vsi krivci pozovejo na odgovor, predvsem pa glavni hujškači.

Ob koncu je bila sprejeta resolucija, ki izreka popolno zaupanje vladi, zlasti obema slov. ministroma gg. Ivanu Pučlju in dr. Kramerju ter domačemu narodnemu poslancu g. Komanu. Resolucija protestira proti punktacijam in pastirskemu listu ter poziva vladu, naj energično zatrti vse razdiralne akcije.

Odzvonilo je že poldan, ko je predsednik z zahvalo za številno udeležbo in s pozivom na splošno delo v okrilju vsedržavne stranke zaključil lepo uspelo zborovanje.

Naše gospodarstvo in nedeljiva Jugoslavija

(Iz govora g. ministra dr. Kramerja.)

V nedeljo 29. januarja je poročal minister dr. Kramer v Šiški pri Ljubljani o političnem in gospodarskem položaju v državi.

O pomenu nedeljene Jugoslavije za naše gospodarstvo je rekel:

Gospodarska navezanost na Jugoslavijo.

V naši državi imamo gotovo vse polno težkih gospodarskih vprašanj. Prav nič nam ne more pomagati, če govorimo, da v Jugoslaviji še nismo na najslabšem, ker je slaba tolažba, če se drugim še slabše godi. Vendar pa je resnica, da sta gospodarski obstoj in kulturna bodočnost Slovencev odvisna od dejstva, da je naša slovenska ožja domovina del velikega jugoslovenskega državnega ozemlja. Naš delavec, naš obrtnik, naš industrialec bi ne mogel živeti danes niti tega skromnega življenja, ki ga imamo, če bi ne ime-

li velikega konsumnega ozemlja v Jugoslaviji, ki je dejansko napram ostalim državam v Evropi vendarle sposobna, da zaščiti tudi gospodarske interese slovenskega ozemlja. Gospodarska politika Jugoslavije bi bila brez slovenskega ozemlja napram Evropi gotovo bolj enostavna. Taka Jugoslavija bi bila samo agrarna država, ki bi lažje sklepala gospodarske pogodbe z ostalimi državami.

Oni, ki predstavljajo slovenski problem le kot nekako jezikovno stvar, gledajo nanj z ozkega stališča, kakršnega dopušča samo popolno nerazumevanje pravih slovenskih problemov. Kulturni razvoj slovenskega ljudstva je dvisen od njegovih gospodarskih pogojev. Slovensko vprašanje v Jugoslaviji je vprašanje gospodarskega in socialnega razvoja naše ožje domovine v okviru naše države in vse drugo nam bo po svetem piemu navrženo.

Poslanec g. Koman za učitelje, ki so brez službe

(Iz govora g. poslanca v razpravi o proračunu ministrstva prosvete).

Na raznih zborovanjih učiteljev v Dravski banovini so ugotovili zborovalci na podlagi uradnih podatkov, da živi v Dravski banovini že okoli 1000 usposobljenih učiteljskih moči, ki čakajo že cela leta na namestitev. To število raste od leta do leta in tako se vedno bolj množe vrste »šolanega proletarijata«.

Ta težka zadeva je prišla na razgovor tudi v parlamentu in nar. poslanec g. Koman je pri tej priliki rekel v svojem govoru med drugim:

»Že gg. Dobravič, Petovar in Krejči so se dotaknili v svojih govorih vprašanja omoženih učiteljev; niso pa predlagali nič konkretnega, kako bi se dalo izboljšati stanje številnega nezaposlenega učiteljstva.

Jaz, ki sem kmet, bi predlagal, naj se odpuste iz službe v prvi vrsti vse one učiteljice, ki so poročene z višjimi državnimi ali drugimi javnimi uradniki ali pa z možmi svobodnih poklicev (odvetniki, zdravniki itd.). Kakor hitro

namreč te žene postanejo matere, ne morejo več opravljati svoje službe tako kakor bi bilo treba, ker jih ovira pri tem njihova dolžnost do rodbine. Prav tako pa tudi ni prav, da vlečeta mož in žena vsak svojo plačo, dočim čaka na stotine mladih učiteljev in učiteljic zastoj na kos kruha.

Na mesto vsake odpuščene poročene učiteljice bi jaz nastavljal po 2 ali 3 mlade učne moči, ker je dovolj praznih mest, z mesečno plačo po 500 do 600 dinarjev za prva leta. To bi bilo še vedno boljše kakor nič; živimo namreč v težkih časih in zavedati se moramo, da so ljudje brez posla vedno in povsod velika opasnost!

Mladim učiteljem bomo morali prej ali slej zaupati naše otroke v vzgojo. Zato pa moramo učiteljstvu zagotoviti zaslužek, čeprav skromen. S tem bomo dosegli sledeče:

1. zmanjšali bomo brezposelnost v vrstah šolanih ljudi;

2. zmanjšali bomo število nezadovoljnih in
3. zagotovili bomo res patriotično vzgojo našega naraščaja.

Prosim Vas, gospodje, da premislite moj predlog, ki je brez vsakih žrtev izvedljiv.

Za skrajšanje šolske dobe.

Pa še nekaj bi predlagal. Pri nas morajo otroci obiskovati ljudsko šolo do 14. leta. Znano pa je, da dovrši mnogo otrok svoje šolanje že z 12. letom. Jaz predlagam, naj se dovoli otrokom, ki z uspehom dovrše ljudsko šolo že z 12. letom, da ostanejo doma, ker so že porabni za delo, drugi pa naj obiskujejo še ponavljalno šolo.

Tisti otroci pa, ki se gredo učiti trgovine ali obrti, morajo pa itak obiskovati svoje strokovne šole.

Kmetijski otroci pa, ki ostanejo doma, naj bi obiskovali obvezno v zimskem času še 2 leti posebne kmetijske tečaje, toda šele po svojem 16. letu, ko so že zrelejši. Taki otroci, ki so že fantje, bi mnogo bolje razumeli strokovni pouk, pa tudi učiteljem bi bil pouk olajšan, ker bi imeli opravka z zreliimi ljudmi. To bi bilo za izobrazbo kmetijskega naraščaja silno koristno.

Za izenačenje plač.

Končno predlagam tudi še to, naj se vsaj izenačijo plače učiteljev na meščanskih šolah, ki morajo imeti višjo izobrazbo, s plačami učiteljev na ljudskih šolah, če plač že ni mogoče zvišati.

Upamo, da bodo predlogi g. poslanca Komana naleteli med prizadetimi krogi in med kmeti na splošno razumevanje, kajti to v današnjih težkih časih res ne gre, da bi eden imel dvakrat vse, drugi pa nič. Vsaka kriza zahteva svoje žrtve, žrtvovati pa morajo tisti, ki lahko žrtvujejo, a ne oni, ki nimajo niti vsakdanjega kruha.

Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadloge staranja, ker daje žilam prožnost, razredča kri, preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti nezmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20 — v apotekah.

Sadljarska in vrtnarska podružnica v Ljutomeru priredi v nedeljo 12. februarja po osmi maši v 6. razredu deške osnovne šole predavanje kmetijskega referenta g. Znidariča o zatiranju sadnih škodljivcev, o snajenju, gnojenju in obrezovanju drevja. Ker pričakujemo bogato sadno letino, bo pouk vsakomur potreben. Pridite vsi člani in prijatelji sadjarstva! Tudi člani sosednih podružnic so srčno vabljeni.

Razprodajalec žepnega Kmetijskega koledarja prosimo, naj čimprej nakažejo denar za prejete koledarje, ker moramo poravnati račune tiskarne in knjigovoznice.

Ljudje, ki so bolni na žolčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefovec vode«. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefovec grenčica« sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefovec grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kakšen namen ima Zveza slovenskih kmetov?

Ogromen pomen kmetijske stanovske organizacije za državo

Vedno težje življenjske prilike silijo ljudi k vedno večji borbi za svoj obstanek. V tej borbi pa posameznik podlega številnim oviram, ki se mu stavljajo na pot, in mora za to iskati močno oporo v svojih sovrstnikih, ki imajo iste potrebe in zahteve. Poedinci se morajo združiti in kot celota nadaljevati borbo potom organizacije.

Pomen organizacije poznajo in upoštevajo danes že vsi stanovi. Njih stanovske organizacije predstavljajo silo in so enoten izraz njihovih skupnih želj in potreb. V teh stanovskih organizacijah prevladuje duh skupnosti in vzajemnosti, katerega nikdar ne pustijo omajati. Radi tega dosežajo te organizacije tudi velike uspehe.

Najštevilnejši med vsemi stanovi je kmet-ski stan, ki pa kljub svoji navidezni moči zelo malo pomeni, ker ni organiziran, oziroma, ker ne nastopa enotno niti v najvažnejših stanovskih vprašanjih. Odvisen je od milosti in dobre volje drugih stanov, ki so organizirani. Njegove želje in potrebe se upoštevajo le v toliko, kolikor hočejo drugi. Kmetje se med seboj prepirajo, koristijo od tega imajo pa vedno drugi.

Dovolj pa mora biti našega potrpljenja! Zdravimo se in dvignimo glave! Združimo se v enotno in močno kmetijsko stanovsko organizacijo, v »Zvezo slovenskih kmetov«, ki se lahko razširi tudi na celo državo! Pozabimo na vse stare politične prepire, in zaupajmo najprej samim sebi in sami se vodimo! Naše geslo bodi: Kmetje skupaj!

Zveza slovenskih kmetov ima namen:

1. **Združevati kmete v enoten nastop v borbi za prinosnost kmetijskega dela.**

Iz te točke razvidimo, da bo Zveza slovenskih kmetov kot stanovska organizacija združevala pod svojim okriljem kmete, ki pa so lahko obenem tudi delavci ali obrtniki. Le na ta način bo lahko prišla volja in moč kmetijskega stanu do veljave, ker bo zastopala Zveza vse težnje in potrebe podeželja enotno in v korist vsega kmetijskega naroda in s tem tudi države!

Kmetijski stan je odvisen v prvi vrsti od svojega dela, ki mora biti donosno v toliko, da bo tudi on lahko živel človeka dostojno življenje. Dobrine, ki jih vstvarja, mora uživati tudi sam; od viška svojih pridelkov pa mora dobiti v zameno vse industrijske in druge produkte, ki so njegovemu življenju nujno potrebni. Njegova kupna moč se mora zvišati, zato bo Zveza slovenskih kmetov delovala na to, da se znižajo cene vsemu, kar mora kupovati, da se tako razlika v ceni med poljskimi in industrijskimi produkti spravi v znosno razmerje.

2. **Razpravljati o potrebah kmetijskega gospodarstva in se zavzemati za njegovo vsestransko zaščito in podporo.**

Zveza slovenskih kmetov bo sklicevala sestanke, zborovanja in ankete, na katerih se bo razpravljalo o vseh gospodarskih in drugih vprašanjih, ki zadevajo kmetijskega človeka. Na takšnih mestih bo dana prilika članom, da bodo povedali vse, kar jih ovira in teži, oziroma kar bi se dalo preurediti in zboljšati njim v korist. Naloga Zveze slovenskih kmetov pa bo, da bo mnenje in zahteve svojih članov prednašala merodajnim činiteljem, oblastim in drugim, ter se tako zavzemala za interese celega kmetijskega stanu.

Pri izdelavi novih zakonov in pri izpremembah starih bo Zveza slovenskih kmetov

stavljala svoje predloge in zahteve; nadalje bo skušala vplivati tudi na vse javne zadeve, ki se tičejo kmetijskega stanu, seveda le zakonitim putem. Člani pa se bodo morali zavdati, da zavise stanje in življenjski pogoji kmetijskega naroda predvsem od zakonov in drugih ukrepov in da bo le sodelovanje kmetov z drugimi činitelji pripomoglo, da bodo odgovarjali zakoni tudi njihovim interesom.

3. **Širiti strokovno izobrazbo in usposabljanje ter organizirati kmetijskega človeka za samopomoč, posebej za združno samopomoč.**

Kolikor so težje življenjske prilike, toliko bolj mora biti naš kmet izobražen, če hoče, da ne bo zaostajal. Podkovan mora biti v različnih panogah kmetijstva, česar mu ljudska šola še ne nudi. Tukaj bo skušala Zveza slovenskih kmetov z raznimi predavanji, tečaji, poučnimi ogledi in izleti nuditi to, kar bo našega kmeta vzpodbujalo, mu večalo znanje in dajalo smer dela in pravičnega udejstvovanja v bodočnosti.

Podpirala in širila bo zlasti združno misel. Kakor mora biti naš kmet organiziran stanovsko, prav tako se mora boriti tudi za gospodarsko neodvisnost in samostojnost.

Organizirati se mora v zadrugah, katere naj ga na ta ali oni način delajo neodvisnega in ga ščitijo pred vsemi izkoriščevalci. Vsa pridnost in varčnost ne more prinesiti našemu

kmetu zasluženega blagostanja, če prepušča, da mu zaslužek težkega in naporega dela poberejo različni spekulanti in izkoriščevalci. Teh se bo naš kmet rešil le potom združnih organizacij, ki mu bodo dobavljale vse potrebno brez posredovalcev in prodajale direktno potrošniku. Imamo še več drugih vrst zadrug, od katerih lahko pričakuje kmet blagostanja, vendar o teh na tem mestu ne moremo razpravljati.

4. **Sodelovati radi dosege navedenih ciljev s sorodnimi organizacijami.**

Svoj cilj ima Zveza slovenskih kmetov pred seboj. Pot, ki jo bo ubirala, je odvisna od prilik, ki se bodo pojavljale. V kolikor bo potrebno, bo iskala stikov s sorodnimi organizacijami in ustanovami. Svojega programa za to ne bo spreminjala. Naša stanovska organizacija hoče doseči svoj cilj: zastopati našega kmeta, biti njegova zagovornica in svetovalka, na drugi strani pa budna čuvarka nad vsem javnim življenjem, ki živo posega v njegovo kulturno in gospodarsko udejstvovanje.

Da bo čim močnejša in njeno delo čim uspešnejše, je odvisno od nas kmetov samih. Vstopajmo v njene vrste, podpirajmo jo v vseh njenih stremeljenjih in prepričajmo svoje stanovske tovariše, da le v slogi je moč!

Posebej pa moramo naglašati pomen stanovske kmetijske organizacije za našo državo. Mi vsi vemo, da je naša država v gospodarskem oziru agrarna in da so baš kmetje največji in najsolidnejši davkoplačevalci in najboljši vojniki. Tako je bilo že doslej in je še. Kako močan pa bo ta najmočnejši steber države šele potem, ko bo stanovsko enotno organiziran! Z neorganiziranim kmetom je vedno križ, z organiziranim kmetijskim stanom pa bo tudi državna moč silno pridobila!

Važno za agrarne interese

Agrarni interesi, ki so plačevali doslej za njim dodeljeno zemljo letno najemnino, prihajajo sedaj v last njim dodeljene zemlje in bodo plačevali poslej odkupnino za zemljo (večinoma v obrokih).

To je razvidno iz odloka ministra za poljedelstvo, kjer se določa,

»da se na račun odkupnine (vsakoletnega obroka) plačuje doslej določena najemnina. Te zneske je treba knjižiti posebej.« (Odlok št. 35249/VI. a od 17. junija l. 1932.).

Kakor smo poučeni, se nekateri agrarni interesi branijo plačevati dosedanje najemnino, češ da je agrarna reforma že likvidirana. To pa ni povsem točno. Agrarna reforma je res likvidirana, toda treba bo plačati odkupnino. Ker pa

višina odkupnine še ni določena, zato odreja ministrstvo, da se plačuje dosedanje najemnino še naprej, toda ne več kot zakupnina, ampak na račun bodoče odkupnine.

Primer: Nekdo plača najemnino na leto 100 dinarjev. To se mu je doslej računalo kot najemnina.

Letos pa plača zopet 100 Din, a ne več na račun najemnino, ampak na račun odkupnine. Če bo temu človeku določena odkupnina n. pr. na 1000 Din, se mu letošnjih 100 Din vpiše v dobro, tako da bo plačal odkupnine le še 900 dinarjev.

Zatorej naj agrarni interesi letošnji znesek vplačajo, da ne izgube svoje pravice do zemlje.

Nova uredba o kmetijskem kreditu

Kmetijsko ministrstvo je predpisalo uredbo o preobrazitvi zakona o kmetijskem kreditu z dne 12. junija l. 1925. Uredba je objavljena v »Službenih novinah« z dne 26. jan. Po tej uredbi se bodo namesto oblastnih zadrug osnovala banovinske, katerih področja bodo obsegala po eno ali več banovin. Določenih je pet banovinskih zadrug: po ena za banovini dunavsko in moravsko, a skupne zadruge bodo imele: banovini vardarska in zetska, banovini drinska in primorska ter banovine savska, vrbaska in dravska. Namesto bivše direkcije za kmetijski kredit se osnuje Deželna zveza zadrug za kmetijski kredit.

Zveza bo prejela od kmetijskega ministrstva kot dotacijo denar od dividend na delnice Privilegirane agrarne banke, ki so v rokah države ali razredne loterije.

Kmetijski minister je dalje predpisal pra-

vilnik o uporabi sklada za podpiranje združništva in zniževanje obrestne mere, kateri sklad je pri Privilegirani agrarni banki. Pravilnik predpisuje, da bo Privilegirana agrarna banka vsako leto izplačevala pripadajočo dividendo Deželni zvezi za kmetijski kredit. Največ polovico tega zneska bo zveza mogla uporabiti za svoje vzdrževanje in za vzdrževanje banovinskih zadrug po proračunih teh ustanov, ki jih bo odobral kmetijski minister. Iz druge polovice omenjenega zneska se bo ustanovil sklad za posebna posojila samostojnim in naprednim kmetovalcem in produkcijskim zadrugam. Denar iz obstoječega sklada (pri Privilegirani agrarni banki) dodeljevanje dividend na delnice, ki pripadajo državi ali državni razredni loteriji, se mora v roku meseca dni, ko stopi ta pravilnik v veljavo (26. t. m.), izročiti Deželni zvezi zadrug za kmetijski kredit.

Po svetu

Važna izprememba v Nemčiji

Adolf Hitler — nemški kancelar.

V drugi polovici preteklega leta se je izvršil v Nemčiji velik političen preokret. Velike parlamentarne stranke (katoliški centrum, socialni

demokrati, komunisti itd.) se nikakor niso moge vsled svojih načelnih nasprotij zedinjevati za skupne parlamentarne vlade in vsled večnih kriz so pridobivale »radikalne« desničarske stranke vedno večji vpliv. Najbolj se je razširila stranka nemških narodnih socialistov, ki jo vodi Adolf Hitler.

Ta stranka je do skrajnosti nacionalna, skoro bi rekli fašistična. Hitler nikakor ne priznava sedanjega stanja v Evropi, ampak zahteva za Nemčijo revizijo mirovnih pogojev in popolno mednarodno enakopravnost. Te zahteve so mu pridobile zaupanje ogromnega dela nemške mladine, ki najbolj trpi vsled gospodarske krize, potem pa onega dela meščanstva, ki je sito večnih vladnih kriz. Pri zadnjih volitvah je dobila Hitlerjeva stranka 107 mandatov in je postala najmočnejša nemška stranka.

Tako močna pa Hitlerjeva stranka zopet ni bila, da bi lahko prevzela vladno s pomočjo parlamenta. Tako v Nemčiji odločilni krogi niso mogli drugače kakor da so se odločili ali za manjšinsko vladno pruskim »junckerjem« (veleposestnikom in veleindustričarjem in plemičem) ali pa da kronejo na stara parlamentarna pota.

Predsednik Hindenburg se je odločil najprej za »junckerje«. Državni kancler Papen in njegov naslednik Schleicher pa se nista mogla dolgo držati na krmilu, ker se je pokazalo, da brez sodelovanja ostalih strank le ne gre. Oba junckerska kanclerja pa sta se tudi zamerila svojim najožjim pristašem.

Ta položaj so izrabili nemški nacionalci pod vodstvom Hugenbergja in so sklenili po dolgih pogajanjih zvezo s Hitlerjem. Ta sporazum je dvignil Hitlerja na mesto nemškega državnega kanclerja.

V Nemčiji imamo torej sedaj vladno, ki bo vodila do skrajnosti nemško-nacionalno politiko. Ta politika pa pomeni za Evropo mnogo, kajti nobenega dvoma ni, da ta vlada ne bo iskala več pomirjenja in sporazumov, ampak bo hodila svoja pota brez ozira na ostalo Evropo. To pa pomeni za Evropo nevarnost težkih zapletov.

Vladna kriza na Francoskem

Pretekli teden je v Franciji prišlo do vladne krize, ki ji je sledil padec vlade Boncourja. Padec so predvsem povzročile levičarsko usmerjene stranke. Predsednik republike Lebrun je poveril mandat za sestavo nove vlade Dalaudieru, ki ponuja socializmom pet mest v vladi, med temi celo podpredsednikovo.

Parlamentarne volitve na Irskem

Delj časa je že vladala na Irskem politična kriza vlade De Valere, ki je svojo politiko precej ostro usmeril proti Angleški ter šel celo tako daleč, da je skušal uveljaviti predlog, da se odreče prisega zvestobe angleškemu kralju. Zlasti pa se je odnošal med Anglijo in Irsko poostiril vsled carinskih odredb in gospodarskih zahtev.

Ta ostra politika je ustvarila hudo krizo, ki so jo pretekli teden nekoliko rešile parlamentarne volitve. Dasi se je pričakovalo, da bo zmagal v teh volitvah De Valerov nasprotnik Cosgrave, so volitve nepričakovano prinesle visoko zmago De Valeri, ki je dobil 77 poslancev, a Cosgrave le 48, medtem ko so manjše stranke dobile le nekaj poslancev. Po teh volitvah je položaj Valere močno ojačen, v parlamentu bo imel 16 glasov večine.

De Valera je po volitvah v svojih izjavah orisal glavni načrt novega parlamenta, ki je predvsem gospodarskega značaja. Tako je navedel, da bodo pričeli čimprej z izvedbo agrarne reforme, po kateri bodo razdelili zemljo čim večjemu številu rodbin. Veleposestva bodo odvzeta sedanjim fevdalnim lastnikom ter razdeljena med agrarne interese proti letnemu odplačilu. Važen in zanimiv pa je načrt glede industrije, in sicer se bo industrija nekako decentralizirala s tem, da se bo prenesla na deželo,

Cosgrave (zgoraj) in De Valera (spodaj)

obenem pa, da se ustanovljajo industrijska podjetja v malih podeželskih naselbinah. S tem bo industrija postala vir dohodkov najširšim vrstam delovnega ljudstva.

Fond za podpiranje zadružništva

Kmetijski minister je predpisal na podlagi čl. 7 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o Privilegirani agrarni banki naslednji pravilnik o porabi fonda za podpiranje zadružništva in znižanje obrestne mere:

1. Privilegirana agrarna banka bo izplačevala vsako leto državni zvezi zadrug za kmetijski kredit pripadajočo dividendo na delnice Privilegirane agrarne banke, ki so v rokah države ali razredne loterije.

2. Največ polovico te dividende sme državna zveza zadrug porabiti za svoje vzdrževanje in vzdrževanje banovinskih zadrug za kmetijski kredit po proračunih teh ustanov, ki jih odobri kmetijski minister. Iz druge polovice se pa mora ustanoviti fond, ki se ne sme načeti in iz katerega se bodo preko državne zveze, odnosno banovinskih zadrug po posebnem pravilniku podeljevala posebna posojila za osamosvojitev umnih poljedelcev in posojila produkcijskim zadrugam.

3. Denar iz obstoječega fonda, ki se je nabral od dosedanjih dividend delnic, ki pripadajo državi ali razredni loteriji, in ki je pri Privilegirani agrarni banki, se mora v roku enega meseca po uveljavitvi pravilnika izročiti državni zvezi zadrug za kmetijske kredite.

Razdelitev kreditov za brezposelne

Znesek 5,783.000 Din, ki je bil določen za Slovenijo za podpiranje siromakov, pobijanje brezposelnosti in za javna dela, se je določil v razdelitev po posameznih srezih, kar se je deloma že izvršilo. Posamezni srezji so ali pa še prejmejo naslednje kredite: Brežice 14.000 Din za siromake, 55.000 Din za nezaposlene in 150 tisoč Din za javna dela. Celje 20.000 Din za siromake, 125.000 Din za nezaposlene, 180.000 dinarjev za javna dela. Črnomelj 10.000 Din za siromake, 5000 Din za nezaposlene in 80.000 Din za javna dela. Dolnja Lendava 16.000, 10.000 in 140.000 Din. Gornji grad 6000 za siromake in 90.000 za javna dela. Kamnik 15.000, 55.000 in 135.000. Konjice 14.000, 30.000 in 120.000. Kočevje 18.000, 75.000 in 175.000. Kranj 6000, 35.000 in 120.000. Krško 16.000 za siromake in 185.000 za javna dela. Laško 16.000, 18.000 in 70.000. Litija 18.000, 90.000 in 100.000. Ljubljana 16.000, 180.000 in 150.000. Ljutomer 14.000, 15.000 in 155.000. Logatec 15.000, 20.000 in 125.000. Maribor, desni breg, 20.000, 100.000 in 170.000. Maribor, levi breg 18.000, 50.000 in 150.000. Metlika 8000 in 69.000 za javna dela. Murska Sobota 12.000 in 170.000 za javna dela. Novo mesto 20.000, 20.000 in 230.000. Prevalje 14.000, 75.000 in 125.000. Ptuj 18.000, 50.000 in 270.000. Radovljica 16.000, 80.000 in 90.000. Slovenjgradec 16.000, 60.000 in 120.000. Smarje pri Jelšah 16.000, 55.000 in 175.000. Škottja Loka 7000, 70.000 in 85.000. Ljubljana, mesto, 180.000 za nezaposlene. Maribor, mesto, 80.000 za nezaposlene. Celje 45.000 za nezaposlene. Ptuj 25.000 za nezaposlene.

Zapravdani milijoni

Slovenci smo ljudje, ki nadvse ljubimo resnico in pravico. In to svojo ljubezen do pravice si pustimo tudi nekaj veljati. Kaj nam mar denar ali posestvo — samo da obvelja pravica...

Pravic in resnic si pa ne znamo iskati sami, ampak jih iščemo vedno na sodišču. Sodišče pa zahteva za iskanje pravice in resnice precej denarja. Tam je treba plačati visoke pristojbine na kolke, še predno veš, kam se bo nagnila tehtnica Pravice, pa tudi pomočniki Pravice — odvetniki — hočejo denar naprej, predno sploh začno Pravico iskati.

In tako se je zgodilo, da smo Slovenci samo na taksah in kolekih plačali lansko leto nad 7 milijonov dinarjev — za pravico in resnico, največ pa za trmo!

Nič pa nam ne pove statistika, koliko denarja so razni pravdarji in tožbarji znosili v odvetniške pisarne. Odvetnikov je v Sloveniji okoli 300. Če računamo, da mora zaslužiti vsak odvetnik le 50 »jurjev« na leto, potem so zaslužili odvetniki lani 300 × 50 »jurjev« ali 15 milijonov dinarjev...

Pa se še najdejo ljudje, ki trde, da živimo v »krizi«. Kriza je res, ali v tem primeru ne kriza denarja, temveč kriza pameti.

Kmetijska radio-predavanja

od 1. februarja do 15. februarja 1933.

Dne 2. februarja bo govoril zjutraj o travništvu (o oskrbovanju travnikov) g. inž. Turk Jakob, ravnatelj kmet. poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani. Dne 5. februarja bo predaval g. inž. Lukman Franjo, banovinski kmetijski referent, o napravi novih »adovnjakov«, popoldne istega dne pa g. inž. Novak, šumarski banovinski referent o temi »kako varujemo gozdove«. Dne 12. februarja bo g. Zupanc Martin, živinorejski referent, govoril o svinjereji, popoldne pa g. Pavlica Franjo, mlekarški strokovni učitelj, o mlekarških zadrugah.

Slikar M. Gaspari 50letnik

Ni ga med slovenskimi slikarji, katerega umetnost bi bila tako tesno združena z našim kmetom, njegovimi šogami, njegovo nošo in z njegovimi običaji, kakor je naš Gaspari. Nésteto mičnih prizorov iz kmečkega življenja nam je mojstrsko naslikal. Kdo ne pozna njegovih slik z narodnimi nošami, kjer je upodobljeno vse zdravje in lepota naših kmečkih ljudi, bogatih in skromnih kmečkih svatb itd.? Znana je lepa slika sv. Izidorja, zaščitnika kmetskega stanu, razširjena potom

tiska po številnih kmečkih domovih. Mnogo lepih diplom je naslikal za častne člane občin, društev in zadrug in vedno je našel pot naravnost k srcu. Ni se oziral na modo, strujarstvo, kritike in polemike. Ostal je zvest sebi in narodu in zato je tudi njegova umetnost umerjena. Zato je pa tudi znan in priljubljen mogoče najbolj med našim podeželjem. Značilno za njegovo poljudnost je tudi dejstvo, da so celo Amerikanci pred leti naročili pri njem sliko za zastor slovenskega gledališča v Clevelandu. Njemu gre velika zasluga, da so tudi slovenske šolske knjige za naše podeželske šole tako priljubljene naši deci, ker je vedno znal zadeti pravo struno s svojimi slikami. Plodovit in marljiv je kakor čebela in slovenska umetnost je obogatela po njegovih delih.

Ko ga je studij zanesel v tuji svet, je občutil vse trpkosti in se vrnil bogat po znanju in zvest sebi in narodu, iz katerega je izšel.

Pri gospodu Sadnikarju v Kamniku, kjer je našel marsikateri slovenski umetnik svoje prvo zatočišče po studijah, je našel tudi Gaspari gostoljuben krov in bogato zbirko starin, ki so dopolnjevale njegov studij.

Rojen je bil na Selščku pri Rakeku in sedaj služi v narodopisnem muzeju v Ljubljani. Pri naših kmetskih praznikih je vedno rad sodeloval in prevzemal nehvaležen posel ocenjevalca skupin in narodnih noš.

S hvaležnostjo se spominjamo njegove petdesetletnice in mu želimo še dolgo vrsto zadovoljnih in zdravih let.

Mladina

Dan lepe knjige

Knjižni zaklad je kakor drevo, ki razdaja svoje sadove iz leta v leto, od generacije do generacije.

T. Carlyle.

Podpisani akcijski odbor, obstoječ iz zastopnikov društva »Krka«, Zveze kulturnih društev, Zveze kmečkih fantov in deklet in Jugoslovanskega ženskega saveza, priredi na predvečer obletnice Prešernove smrti v torek 7. februarja t. l. v Unionu veliko slavnostno akademijo z radijskim prenosom. To zborovanje tvori uvod v proslavo Dneva lepe knjige, ki se bo vršila drugega dne na vseh naših ljudskih in srednjih šolah. V to svrhu se je obrnil akcijski odbor pravočasno na prosvetno ministrstvo in je pričakovati, da bo njegova prošnja ugodno rešena.

Dan lepe knjige naj bi po možnosti praznovala tudi vsa dežela. Pozivamo podeželska kulturna društva, naj prirede prireditve slične ljubljanski, ki bo obstojala iz več glasbenih točk in govorov več književnikov o knjigi kot vzgojiteljici. Tako naj bi dan lepe knjige rodil sadove predvsem v idealni smeri.

Pri tem dnevu lepe knjige, ki je zamišljen stalno vsako leto, naj bi sodelovale tudi knjižne družbe, založbe in trgovine s knjigami, umetninami in muzikalijami. Stopnjevale naj bi na ta dan nabiranja naročnikov za svoje knjižne izdaje, nastavile reklamne cene in priredile posebne izložbe.

Društvo »Krka«, Zveza kmetskih fantov in deklet, Zveza kulturnih društev, Jugoslovanski ženski savez.

Prvi kmetski smučarji, pozdravljeni!

Bloke. Veliko tekmo okrog Blok priredi v nedeljo dne 5. februarja (v slučaju slabega vremena bo tekma v nedeljo dne 12. februarja) smučarski odsek Društva kmetskih fantov in deklet na Blokah. Tekmovalna proga bo dolga 18 km. Zanimivost te tekmovalne proge obstoji v tem, da je možno vse tekmovalce na celi progi vedno videti z enega in istega mesta in to z malega grička Vidma za farno cerkvijo pri Fari. Proga vodi preko hriba Peškovca na Pečnik, od tu preko grebena Stražence v vas Metule (najstarejši smučarji že za časa Valvazorja.) Iz Metul se proga dvigne na 1039 m visoki Blošček ter vodi preko Javoršic, Studenskega hriba na Veliki Vrh. Od tu gre proga v lahnem smuku preko Bradatk in Maraševca k cilju na Peškov-

cu. Do sedaj je prijavljenih 25 domačih tekmovalcev, svojo udeležbo so pa obljubili tudi sedmi smučarski klubi, tako da lahko računamo na 50 tekmovalcev. Pričetek tekme bo ob 13. uri. Za najboljše tekmovalce je na razpolago več prav lepih daril, med drugim tudi 2 uri. Dohod na Bloke je ugoden iz Ljubljane z avtobusom Pečnikar v soboto ob 5. uri popoldne ali pa v nedeljo ob 8. uri zjutraj. Za smučarje znižana cena, enako ugoden dohod tudi preko Rakeka, kamor pošlje društvo sani za brezplačen prevoz smučarjev. Ker je tekmovalna proga edinstvena v Sloveniji, zato vabimo k tekmi tako tekmovalce kakor tudi gledalce, ker oboji bodo prišli na svoj račun. Tekmovalci naj prijavijo svojo udeležbo do 11. ure dopoldne v nedeljo dne 5. februarja na Društvo kmetskih fantov in deklet.

Trnava pri Gomilskem. Pretečeno nedeljo 29. januarja t. l. je igralo v tukajšnji gasilski dvorani Društvo kmetskih fantov in deklet in sokolska četa iz Orle vasi igro »Razbojnik Guzaj«, ki jo je spisal Ernest Tiran. Igra je uspela nad vse pričakovanje, zadovoljni so bili gledalci, kakor tudi igralci, ki so igrali v nabito polni dvorani. Igra je nova, zajeta iz našega kmetskega življenja in zelo ugaja. Kakor smo izvedeli, se bo igra ponovila v Braslovčah in v Kapli. Društvu kmetskih fantov in deklet čestitamo na uspehu.

Za gospodinje

Madež od voska ali sveče odstranimo najlažje s pivnikom, na katerega položimo za kratek čas vroč likalnik.

Kokoši bolje neso, ako jim nudimo vsak dan nekaj semena od solnčnic. Priporočljivo pa je tudi, da jim damo od časa do časa med otrobe ali moko nekaj mleka.

Jabolka lahko lupimo kakor kuhan krompir na ta način, da jih namočimo par minut v vreli vodi. Na sličen način se lupijo tudi slive in češplje.

Cilindri pri petrolejkah kaj radi pokaajo. Ako pa dihnemo, preden prižgemo, v njegovo notranjost, se ta tako utrdi, da traja lahko več let.

Pohišstvo, ki je pleskano z oljnato barvo, osvežiš na ta način, da namočiš v 1/1 gorilnega špirta pest kolofonije in čakaš, da se raztopi. Steklenico potem dobro potresi in nato prepleskaj s čopičem predmet, ki ga hočeš osvežiti. Pohišstvo postane kakor novo.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Jozefova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

† Lojzika Kersnikova

Pretekli teden je po daljšem bolehanju zatisnila oči gospa Lojzika Kersnikova, vdova znamenitega slovenskega pisatelja Janka Kersnika. V svojem življenju, prepletenem z neštetiimi dobrimi deli in pomočjo pokojnemu pisatelju, je dosegla lepo starost nad 70 let.

Pokojna gospa Kersnikova, ki je izšla iz rodbine Tavčarjev v Ljubljani, je bila svojemu umrlemu soprogu zvesta in dobra življenjska družica. Kratka zakonska sreča je bila blagoslovljena z osmimi rojstvi. Kot dobra in ljubeča mati je svojo skrb posvetila predvsem vzgoji svojih otrok, ki zdaj tembolj občutijo neprecenljivo izgubo dobre matere.

Pokojni gospe Lojziki Kersnikovi je kot vzor-materi, zvesti družici in pomočnici možu, pisatelju Janku Kersniku, zagotovljen časten spomin. Zalujočim ob izgubi drage matere, stare mame in blage gospe Lojzke najiskrenejšo so-žalje!

Domače vesti

Novi predsednik Pokojninskega zavoda. Dosedanji predsednik Pokojninskega zavoda za privatne nameščence v Ljubljani g. Vekoslav Vrtovec je bil razrešen svoje dolžnosti. Novim predsednikom je bil imenovan g. dr. Vilko Baltić, bivši veliki župan in državni svetnik v po-koju.

Nova jugoslovansko-avstrijska trgovinska pogodba? Avstrijski gospodarstveniki so s sedanjjo trgovinsko pogodbo nezadovoljni ter zahte-vajo novo. Verjetno je, da bo zaradi tega prišlo do nove pogodbe.

Razdelitev kredita za brezposelne. Znesek šest milijonov dinarjev, ki ga je namenila vlada za podpore brezposelnim v Dravski banovini, je že razdeljen na okraje in na občine, ki bodo denar uporabile za izvršitev raznih javnih del, tako da bodo vsaj najbolj potrebni ljudje za silo preskrbljeni. Brezposelni naj se obračajo za na-daljnja pojasnila v prvi vrsti na svoje domovne občine.

Ljubljana ima senzacijo in sicer v tem, da so odkrili nekega moža, ki se hodi tudi pozimi kopat na Savo blizu Črnuč.

Janko Furlan:

Mesto - meščan

(Nadaljevanje.)

Z isto brzino prehajajo gospodarski objekti od enega lastnika na drugega in pri vseh je ena in ista gonilna sila — strast po dobičku. Posledic te nekrvave, a za gospodarsko podrejene in odvisne ljudi, dovolj skeleče igre, ni po-trebno navajati, saj jih mi meščani po sili raz-mer dosledno občutimo.

Za velikim bogastvom se skriva črv, ki je izglodal že dovolj opasno razpoko. Čim več bla-ga, čim popolnejša tehnika in čim večja diferen-cijacija ali specializacija dela na vseh poljih gospodarskega življenja, tem večje siromaštvo in gospodarska negotovost. Odtod oni večni strah pred naslednjim dnem, ki tlači vse. Nihče ne more niti v normalnih časih zagotoviti kruha za naslednji dan. Ena sama tehnična spolni-tev požene cele delavske skupine na cesto.

Oster eksistenčni boj podi ljudstvo v večno medsebojno napotje. A dočim je borba siro-mašnih vidna, je med premožnimi ali družabno višje stoječimi zakulisna, vijugaste oblike in prav zato toliko bolj nevarna, zavratna in ogabna.

Tudi ima meščan izvestne potrebe, ki so preprostemu človeku tuje. Gre za naslov, ugled, veljavo, kar pa ni samo sebi ali končni namen, ampak prej sredstvo v dosego tega namena, ki stremi po nadrejenosti, nadvladju. V tem boju ima dvojce lic, ki ga tako temeljito razgalita.

Odlikovanje vseučiliškega profesorja dr. Me-toda Dolence. Prezident češkoslovaške republi-ke Masaryk je odlikoval našega znanega jurista, vseučiliškega profesorja Metoda Dolence z re-dom Belega Leva III. stopnje v znak priznanja za velike zasluge, ki si jih je pridobil na polju kulturnega zblizanja med obema narodoma.

Nesreča pri nakladanju. V Gorenji Straži so nakladali kostanjeve hlode. Pri tem je zdrk-nil eden nazaj in zrušil delavca Frana Flisa ter ga precej poškodoval osobito po nogah.

Stroga obsodba nevarnega tatu. Pred okrož-nim sodiščem v Novem mestu je bil obsojen na 2 leti in pol robije 32 letni bivši zidar, Rudolf Keržolj, doma iz Cviblja pri Trebnjem, ki je lani v Ljubljani v par tednih ukradel več koles ter jih razprodal.

Na potu domov je zmrznil te dni 45 letni posestnik France Primc iz Koroške vasi v novo-meškem srezu. Ves dan je delal v svoji zida-nici na Pristavi, zvečer pa je krenil proti domu. V temi je siromak zgrešil pot ter zagazil v velik sneg in omagal. Drugo jutro so ga našli zmrz-njenega komaj kake četrt ure daleč od njego-vega doma. Tragično smrt dobrega in priljub-ljenega posestnika, ki je zapustil ženo in deset nepreskrbljenih otrok, obžaluje vsa pograjska fara.

Čudna nezgoda. V osiješki bolnici je bil pri cirkularni žagi zaposlen bolniški sluga Ivo Stan-ković. Žaga je odbila kos lesa, ki je slugo udaril na želodec. Stanković je že naslednjega dne podlegel poškodb.

Popravek cest. V zadnjem času so popravili v metliški okolici par ostrih cestnih ovinkov, ki so ovirali promet, bili pa nevarni tudi pešcem. Bilo bi dobro, da se v doglednem času tudi vsi ostali ovinki odstranijo in tako olajša vozni promet.

Pijanka zmrznila. Agata Novak iz Vrbanca blizu Čakovca se je v nedeljo napila žganja in je odšla pijana proti domu. Blizu hiše je pa padla v sneg in zmrznila. Sosedje so jo sicer videli, kako leži v snegu in so obvestili o tem moža, ki je pa dejal, naj kar pogine, ker je že sit neznosnega življenja z njo.

V Italiji so osnovali »Zavod za industrijsko obnovo«, s katerim hočejo rešiti industrijo, ki se nahaja v zelo kritičnem stanju.

Izplačevanje vojne škode

Izplačevanje amortiziranih obveznic iz izžre-banih dobitkov dva in polodstotne loterijske dr-žavne rente za vojno škodo bo odslej vršila po novem odloku Poštna hranilnica in ne posamez-ne davčne uprave, ki so ta posel vršile doslej.

Tečaji vrednostnih papirjev

2½% vojna škoda	Din 212—
8% Blair posojilo	Din 41—
7% Blair posojilo	Din 37—
7% investicijsko posojilo	Din 47—
6% Beglučke obveznice	Din 31—
7% Drž. hipotekarne	Din 43—
Privileg. agrarna banka	Din 222—
Srečke Srb. rdečega križa	Din 25—
Tobačne srečke	Din 22—

★

Praštediona bo izplačala nadaljnjo kvoto 10 odst. Prva hrvatska štedionica v Zagrebu ob-javlja, da bo izplačevala v februarju, marcu in aprilu, pričenši s 1. februarjem na stare vloge, ki po stanju 23. aprila 1932 niso presegale 5000 Din, nadaljnjo kvoto 10 odst. Pri izplačilu se bodo odtegovali zneski, ki so bili na te vloge ob prejšnji kvoti 20 odst. od 23. aprila 1932 do dneva izplačila že dvignjeni. Zneski, ki jih vla-gatelj iz naslova te kvote do 30. aprila ne bi dvignili, se preneso na nove terjatve, s katerimi se lahko vsak čas svobodno razpolaga.

Sejmi

5. februarja: Borovnica.
6. februarja: Dobje pri Sevnici, Dobrna, Gornji grad.
7. februarja: Gor. Logatec, Metlika, Dolnja Len-dava.
9. februarja: Št. Jernej na Dolenjskem, Graho-vo, Zagorje ob Savi, Mengeš, Pilštajn, Konji-ce, Turnišče.
10. februarja: Št. Jurij ob j. ž.

Pozor!

Mogoče ste pozabili, da Vam je bila pri-ložena v štev. 50. »Kmetškega lista« položnica za poravnavo naročnine, ki stane kakor doslej 30 Din za celo leto.

Prvo lice: udano in nizkotno prilizovanje na-vzgor, drugo: breobziren pritisk navzdol. Ta večni reflektant ni v sredstvih izbirčen in se v svoji neugnanosti strasti in pohlepu poniža do na-črtov najnižjega kova. Gorje, če bi se izpolnile vse njegove sanje!

Tipičen meščan nosi duševnost onega raz-reda, ki je po razpadu fevdalne aristokracije (plemiška gospoda iz minulih časov — knezi, grofi, vitezi) prevzel oblast nad gospodarskim in duševnim življenjem in je prepojen s čutom izvoljene nadrejenosti in večje lastne vrednosti. To, kakor tudi neka stalna, dasi mogoče bolj podzavestna skrb za svoj obstanek, ga ovirata, da bi mogel pogledati izven svoje neposredne okolice, čez mestno obzidje in to življenje tudi pravilno doumeti ali si je usvojil. Mestno ozračje, način življenja v njem, njegova strem-ljenja in svojevrstni interesi so rodili tudi svoje-vrstnega človeka. Izven mesta obstoja zanj svet le v toliko, v kolikor more služiti njegovim in-teresom, nikdar pa v kolikor bi mogel služiti tudi on njemu. Zaprt med mrtvo, hladno in du-šeče mestno zidovje se razvija v omejeno in topo bitje, ki razume smisel življenja ravno obratno, ker brska za življenjem v mrtvilu. Pri-roda, njen ritem in tempo, njeni tajni utripi z vekovečnim in nedoumnim presnavljanjem, nje-na veličastna pesem — vse mu je tuje. Se bolj tuj mu je njen sodelavec s svojim odočilnim pomenom v socialnem življenju. Estet je in aka-demik, oprazen od enostranske izobrazbe, zato živi visoko nad preveč prozaično (vsakdanjo) narodno plastjo, čije življenje sloni le na de-ja-njih, na sicer okornih, a zato toliko bolj po-

membnih gibih (delu), dočim skuša on to nado-mestiti z barbarstvom fraze, s tem izrodkom mo-derne »kulture«, ki res tudi ustvarja, a večno le zlo. Nedvomno velja beseda velikega ruskega misleca, grofa Leva Tolstoja, ki jo je že kot mla-denič napisal v svoji knjigi »Kozaki« na naslov visokega ruskega plemstva, tudi meščanstvu: »Kako zoperni in pomilovanja vredni se mi zdite vsi! Vi ne veste, kaj je sreča in kaj živ-ljenje! Treba enkrat izkusiti življenje v vsej nje-govi naravni lepoti, treba videti in zapopasti, kar vidim sleharni dan: večni, nedostopni sneg gora in veličastno žensko v tisti prirodni lepoti, ki je v njej morala iziti prva ženska iz rok stvarnika, in potem se jasno pokaže, kdo se uničuje, kdo živi v resnici ali v laži: vi ali jaz. Čim si na mestu svoje koč, svojega gozda (ta-krat je namreč bil koč častnik med kozaki) predstavljam tiste salone, tiste ženske z nama-zanimi kodri pod podloženimi lasmi, tiste ne-estetično (neokusno) premikajoče se ustnice, tiste klavrne ude in salonsko blebetanje, ki naj bi bilo »razgovor«, popade me gnus.« In dalje: »Pred očmi mi stoji tisto posajanje in presaja-nje tvoje osebe zdaj k tej, zdaj k oni; tisto pre-držno zvodničenje parov in tisto večno spletkar-enje in laganje, tista pravila — komu daj roko, komu prikimaj, s kom govori. — Treba videti in pojmiti, kaj je resnica in lepota, kaj sreča. Sreča — to se pravi: živeti s prirodo, videti jo, govoriti z njo. Jaz želim samo eno: da bi se povsem izgubil v vašem smislu; želim, da bi se oženil s preprosto Kazakinjo, in se le ne upam tega, ke bi bilo zame preveč sreče. česar ni-sem vreden.« (Dalje sledi.)

Vesti iz sveta

Nemčija in Avstrija se pogajata za novo carinsko pogodbo.

Kapitalistične metode. Do konca l. 1932 so v Braziliji uničili 12 milijonov 160.000 vreč kave, vse pa le zato, da vzdržijo ceno kave na isti višini.

V Ameriki so prišli v hudo stisko tudi farmerji (večji kmetijski posestniki). V državi Virginija je že več kot četrtino plodne zemlje zastavljene, do česar so zlasti privedli visoki davki. Družbe teh zastavljenih posestev so na dnevnem redu.

Zgorel je neki holandski parnik. Ogenj je povzročil iskra iz puhalnice.

Gledališče v Rotterdamu na Nizozemskem je pogorelo. Gledališče je bilo eno največjih in najlepših na Nizozemskem.

V Rusiji gradijo v Leningradu ogromen hotel, ki bo imel 1040 sob.

Najvišja železnica sveta. To je še zmerom perujska železnica, ki prekorači Ande v višini 4775 m, a ena stranskih vej doseže celo 5357 m, kar bi se reklo, da je za 547 metrov višja kot najvišji evropski vrh Mont Blanc.

Francozinje v službi. Kakor pove statistika, je nameščenih v francoskih državnih uradih 145.000 žensk in sicer 50 tisoč na pošti, ostalih 85.000 je učiteljic.

18 let v vojnem ujetništvu. Te dni se je vrnil v Szegedin na Madžarsko svojčas v Przemyslu ujeti pešec Josef Kremer. Imeli so ga dolgo za pogrešanega in so ga pozneje celo proglasili za mrtvega, zdaj pa se je nenadoma vrnil k sorodnikom in znancem.

4000 let staro žito. Ravnateljstvo muzeja v mestu Perugia je odkrilo v jami Belvedere podzemsko skladišče žita, graha in fižola, ki izhaja izpred 4000 let. Je pa popolnoma ohranjeno. Gotovo je, da so to ostanki pastirskih narodov, ki so že sejali žito, saj pričajo o tem vsi priloženi pred-

Lebrunov zgled. Francoski državni predsednik Lebrun je obvestil ministrski svet o svoji odločitvi, da se mu znižajo prejemki za 10 odstotkov.

Padanje davkov v Franciji. Meseca decembra je bilo pobranih davkov v Franciji za 3,144 milijonov frankov. Napram l. 1931. so padli za 190 milijonov frankov.

Opozorilo načelstvom kmetijskih podružnic glede pobiranja naročnine za »Kmetovalca« in članarine Kmetijske družbe

S preosnovo Kmetijske družbe v zadrugo so nastale nejasnosti pri pobiranju naročnine za »Kmetovalca« v znesku 25 Din in članarine ali zadrugnega deleža v znesku 10 Din, katerega je plačati vsakemu pristopivšemu članu k zadrugi enkrat za vselej. Vsled tega podajamo potrebna pojasnila. Predvsem je vplačanje naročnine za »Kmetovalca« nujno, ker se vsake številke lista tiska samo toliko, kolikor je bilo do časa izdaje naročnikov. Poznejši naročniki torej ne bodo mogli prejeti vseh števil. Na to opozarjamo osobito načelstva in tajništva podružnic, sploh vse nabiralce naročnikov za »Kmetovalca«. — V prvi številki »Kmetovalca« smo natančno pojas-

nili, kako se bo list urejeval in izdajal. Poleg strokovnega dela bo izhajal tudi »Vnovčevalec«, v katerem bodo pojasnjene vse zadeve glede posredovanja in nakupa pridelkov naših članov in naročnikov. Član brez glasila Kmetovalca nikakor ne more biti poučen o vseh poslih, ki jih izvršuje Kmetijska družba za svoje člane. Zato poudarjamo, da je neobhodno potrebno vsem članom naročiti in čitati tudi »Kmetovalca«. Dejstvo je, da je naše glasilo najcenejši list v državi in izven nje, ki ga izdaja kaka stanovska organizacija. Zavedamo se v polni meri denarnih težkoč na kmetih, ali kdor čita in se ravna po svojem stanovskem glasilu, ga zamore samo en nauk ali pravočasno opozorilo čestokrat obvarovati velike izgube, nesreče pri živini, pridelkih itd. Uspeh, kako bo Kmetijska družba delovala za svoje člane in naročnike, gotovo ni odvisen samo od vodstva, temveč tudi od svojih delovnih podružnic in zavodnih članov. Težki časi nas silijo, da se združujemo in organiziramo čim tesneje po stanovih, zato smo prepričani, da število naročnikov na »Kmetovalca« in naših članov ne bo padlo, ampak se bo še povečalo. Da je Kmetijska družba krenila na pravo pot pomagati svojim članom in naročnikom, so dokaz mnogoštevilna zahvalna pisma in osebne zahvale že sedaj pri komaj započetem delu. Opozarjamo torej načelstva in ostale nabiralce, da se zavzamejo za dobro stvar in nam pridobijo čim več naročnikov in članov. Čim več nas bo, tem močnejša bo Kmetijska družba in tem lažje bo zastopala kmetijske koristi. — Kmetijska družba v Ljubljani.

Domača zavarovalnica

HERCEG-BOSNA

LJUBLJANA, Selenburgova 7/1

sprejema vsakovrstna zavarovanja.

Išče zanesljive poverjenike v vseh večjih krajih

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Kupujte domače blago!

Važno! Času primerno! Važno!

Pri nakupu angleškega in češkega sukna, modnega blaga in svilne jemljemo v račun (do preklica) tudi HRANILNE KNJIŽICE prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA

VSAK

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list

Mlinarji!

MLINSKE KAMNE za vsakovrstno meljavo,
MLINSKA SITA, svileni in volnena,
la GONILNA JERMENA, VOSEK ZA JERMENA
in vse ostale mlinske potrebščine nudi:

BRCAR & KOMP., Ljubljana, Kolodvorska 35

Ceniki brezplačno!

Zmerne cene!

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
malo!

Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknenega blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih
rut in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Polnomastni,
polmastni in
trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM

LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

Kmetje! Naročajte in čitajte „Kmetški list“!

ZAVAROVANJA
za dote otrokom in posmrtnine od
Din 1000—do Din 25.000—
sprejema pod najugodnejšimi pogoji

NADA
reg.pom. & blagajna

LJUBLJANA,
Kolodvorska ulica št. 7
Pišite takoj za pojasnilo.
Za odgovor priložite znamko.

Mlin

za domačo uporabo,
skoro nov, s sejalni-
kom, inozemski fabri-
kat, ugodno na prodaj.
Dopise na upravo li-
sta pod „Domači mlin“

Posojila podeljuje

„ZADRUGA“

Ljubljana, pp. 307
Sprejme poverjenike

„SOLIDARNOST“

reg. pomožna blagajna v Ljubljani
sporoča, da se je preselila iz dose-
danjih prostorov v Kolodvorski ul. 8
v nove prostore
na Aleksandrovo cesto šte. 5.
I. nadstropje.
Prijavite svoj pristop takoj!

V globoki žalosti javljamo, da je naša preljuba,
predobra mama, babica, tašča, sestra in teta, gospa

Lojzika Kersnik roj. Tavčar

danes ob pol 4 zjutraj po daljšem trpljenju, previdena
s tolažili svete vere, umrla.

Pogreb je bil v sredo, dne 1. februarja 1933 ob
10 dopoldne na Brdu.

Brdo, dne 30. januarja 1933.

Žalujoči ostali.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM V LJUBLJANI

REG. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Vloge

na knjižice in tekoči račun obrestuje
po 5%, pri tromesečni odpovedi
po 6%, večje stalne vloge po
dogovoru

Stanje vlog

Din 35.000.000—

Rezervni zaklad:

Din 1.100.000—

Blagajniške ure:

Ob delavnikih od 8—12 $\frac{1}{2}$, in od 3—4 $\frac{1}{2}$, le ob
sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$, ure

Tavčarjeva (Sodna) ul. 1

Telefon šte. 28-47. — Račun poštne hranilnice
šte. 14.257. — Brzjavi: „Kmetški dom“

Jamstvo za vloge presega večkratno
vrednost vlog. Strankam nudi brez-
plačno poštne položnice za nalaganje
denarja. — Vložne knjižice drugih
zavodov sprejema brez prekinjenja
obrestovanja

Posojila

daje na poroštvo, na vknjižbo in na
zastavo premičnin in vrednostnih pa-
pirjev in v tekočem računu pod naj-
ugodnejšimi pogoji

Podružnici:

v Kamniku, Glavni trg
v Mariboru, Slomškov trg 3

OGLASI v „Kmetškem listu“ imajo siguren uspeh!